

AKNA- ja UKSETARVIKUD
Lukukorpused ja iselukustid
Mehaanilised lukukorpused, iselukustid
ja vasturauad
Nõuded ja katsemeetodid

Building hardware
Locks and latches
Mechanically operated locks, latches and
locking plates
Requirements and test methods

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard on Euroopa standardi EN 12209:2003 “Building hardware – Locks and latches – Mechanically operated locks, latches and locking plates – Requirements and test methods” ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde.

Standardi kavandi on heaks kiitnud ja Eesti Standardikeskusele vastuvõtmiseks esitanud EVS/TK 15 “Avatäited”.

Euroopa standard EN 12209:2003 on avaldatud Eesti standardina EVS-EN 12209:2005, mis on kinnitatud Standardikeskuse 29.11.2006. a käskkirjaga nr 145.

Standard EVS-EN 12209:2006 asendab jõustumisteatega vastuvõetud ingliskeelset Eesti standardit EVS-EN 12209:2004 ning jõustub selle kohta teate avaldamisega EVS Teataja detsembrikuu numbris.

This standard contains an Estonian translation of the English version of the European Standard EN 12209:2003 “Building hardware – Locks and latches – Mechanically operated locks, latches and locking plates – Requirements and test methods”.

The European Standard EN 12209:2003 has the status of an Estonian National Standard.

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

**Building hardware – Locks and latches – Mechanically operated
locks, latches and locking plates – Requirements and test
methods**

Quincaillerie pour de batiment – Serrures – Serrures
Mecaniques et gaches – Exigences et methodes d'essai

Schlösser Baubeschläge – Schlösser – Mechanisch
betätigte Schlösser und Schließbleche – Anforderungen und
Prüfverfahren

This European Standard was approved by CEN on 27 June 2003.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the Central Secretariat or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the Central Secretariat has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA	4
1 KÄSITLUSALA	5
2 NORMATIIVVIITED	6
3 TERMINID, MÄÄRATLUSED, TÄHISED JA ÜHIKUD	6
4 LIIGITUS.....	10
4.1 Üldist.....	10
4.2 Mehaaniliste lukukorpuste, iselukustite ja vasturaudade liigitus.....	11
5 NÕUDED.....	15
5.1 Üldist.....	15
5.2 Kasutuskategooria.....	15
5.3 Töökindlus	16
5.4 Ukse mass ja sulgemisjõud	17
5.5 Kasutussobivus tule-/suitsutõkkeustel	17
5.6 Ohutus	17
5.7 Korrosioonikindlus ja temperatuurinõuded	17
5.8 Turvalisus.....	17
5.9 Sobivad ukseliigid.....	22
5.10 Võtme toimimise ja lukustuse tüüp.....	23
5.11 Spindli toimimise tüüp.....	24
5.12 Võtme tuvastamise nõue	24
6 KATSEMEETODID.....	25
6.1 Üldist.....	25
6.2 Kasutuskategooria.....	27
6.3 Töökindlus	28
6.4 Ukse mass ja sulgemisjõud	30
6.5 Kasutussobivus tule-/suitsutõkkeustel	31
6.6 Ohutus	31
6.7 Korrosioonikindlus ja temperatuurinõuded	31
6.8 Turvalisus.....	32
6.9 Sobivad ukseliigid.....	35
6.10 Võtme toimimise ja lukustuse tüüp.....	35
6.11 Spindli toimimine.....	37
6.12 Võtme tuvastamine	38
7 TÄHISTUS	38
8 VASTAVUSHINDAMINE	38
8.1 Esmane tüübikatse	38
8.2 Tehase tootmisohje	39
8.3 Näidiste edasine katsetamine	39

Lisa A (normatiivlisa) Tulepüsivuse nõue	40
Lisa B (normatiivlisa) Lukukorpuste ja iselukustite katsetamiseks mõeldud katseseadmete illustratsioonid	41
Lisa C (normatiivlisa) Katseeksemplarid ja katsete järjestamine lukukorpuste ja iselukustite puhul	48
Lisa D (teatmelisa) Sobivad ukseliigid	51
Lisa ZA (teatmelisa) Käesoleva Euroopa standardi jaotised, mis tuginevad EL ehitustoodete direktiivi sätetele.....	52
Kasutatud kirjandus.....	58

EESSÕNA

Käesoleva dokumendi (EN12209:2003) on ette valmistanud CEN-i tehniline komitee CEN/TC 33 “Doors, windows, shutters, building hardware and curtain walling”, mille sekretariaati haldab AFNOR.

Käesolevale Euroopa standardile tuleb anda riigisisese standardi staatus identse tõlke või jõustumisteate avaldamisega hiljemalt 2004. a juuniks ja sellega vastuolus olevad riigisisised standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2005. a septembriks.

Käesolev Euroopa standard kuulub standardite sarja, mis käsitleb akna- ja uksetarvikuid.

Seda Euroopa standardit täiendavad elektromehaaniliste lukukorpuste ja vasturaudade Euroopa standardi kavand (prEN 14846) ja mehaaniliste mitmepunktilukukorpuste standardi kavand (WI 00033250).

Käesolev dokument on välja töötatud Euroopa Komisjoni ja Euroopa Vabakaubandusühenduse poolt CEN-ile antud mandaadi alusel ning see toetab EL direktiivi(de) olulisi nõudeid.

Seoste kohta EL direktiividega vt teatmelisa ZA, mis on käesoleva dokumendi lahutamatu osa.

Lisad A, B ja C on normatiivsed, lisa D teatmeline.

Standardis toodud toimivuskatsed on korduvteostatavad ja võimaldavad toodete toimivuse järjekindlat ja objektiivset hindamist CEN-i liikmesriikides.

Käesolev dokument sisaldab osundatud kirjanduse loetelu.

Vastavalt CEN/CENELEC-i sisereeglitele peavad käesoleva Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide siseriiklikud standardiorganisatsioonid: Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Luksemburg, Malta, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Slovakkia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

AKNA- JA UKSETARVIKUD

Lukukorpused ja iselukustid

Mehaanilised lukukorpused, iselukustid ja vasturauad

Nõuded ja katsemeetodid

Building hardware – Locks and latches – Mechanically operated locks, latches and locking plates – Requirements and test methods

Käesolev standard on identne Euroopa standardiga EN 12209:2003 ja see on välja antud CEN-i loal. Euroopa standard EN 12209:2003 on võetud kasutusele Eesti standardina	This standard is identical with European Standard EN 12209:2003 and it is published with permission of CEN. The European Standard EN 12209:2003 has the status of an Estonian National Standard
---	--

Tõlgendamise erimeelsuste korral on kehtiv ingliskeelne tekst	In case of interpretation disputes the English text applies
---	---

1 KÄSITLUSALA

Käesolev standard määrab kindlaks töökindluse, tugevuse, turvalisuse ja toimimise nõuded ning katsemeetodid hoonete ustele, akendele ja sissekäikudele mõeldud mehaaniliste lukukorpuste ja iselukustite ning nende vasturaudade katsetamiseks.

Tule- ja/või suitsutõkkeustel kasutatavate lukukorpuste, iselukustite ja nende vasturaudade puhul on nõutavad lisaomadused, et need vastaksid kas eraldi või tervikkomplekti osana olulisele nõudele "Ohutus tulekahju korral". Lisas A on määratletud lisanõuded tule- ja/või suitsutõkkeustel kasutatavatele lukukorpustele, iselukustitele ja nende vasturaudadele.

Käesolevas standardis ei käsitleta järgmisi lukustusvahendeid ja nendega seotud tooteid: lukusüdamikud, ukselingid, elektromehaanilised lukukorpused ja vasturauad, mitmepunktilukukorpused ja nende vasturauad, aknalukud, tabalukud, seifilukud, mööblilukud ja vanglalukud.

Märkus. Käesolevale standardile vastav lukukorpus võib samal ajal olla standardile EN 179 või standardile EN 1125 vastava väljapääsu osa.

2 NORMATIIVVIITED

Käesolev standard sisaldab dateeritud ja dateerimata viidete kaudu muude väljaannete sätteid. Need normatiivviited on osundatud teksti sobivates kohtades ning väljaanded on loetletud allpool. Dateeritud viidete hilisemad muudatused ja uued väljaanded rakenduvad selles standardis ainult muudatuste ja uusväljaande kaudu. Dateerimata viited rakenduvad viimase väljaande kohaselt.

EN 1634-1 Fire resistance tests for door and shutter assemblies – Part 1: Fire doors and shutters

EN 1670:1998 Building hardware – Corrosion resistance – Requirements and test methods

ISO 10899:1996 High-speed steel two-flute drills – Technical specification

3 TERMINID, MÄÄRATLUSED, TÄHISED JA ÜHIKUD

3.1 Terminid ja määratlused

Käesoleva Euroopa standardi puhul kehtivad järgmised terminid ja määratlused:

3.1.1

(luku)keel (*bolt*)

lukukorpuse või iselukusti liikuv osa, mis tavaliselt sulustub lengi külge kinnitatud elemendiga ja mida saab tõmmata tagasi lukuraami sisse

3.1.2

ameerika-tüüpi lukustikomplekt (*bored latch set*)

sulus, mis sisaldab ameerika-tüüpi torujat lukustit koos vastavate lukutarvikute tervikliku kogumiga

3.1.3

ameerika-tüüpi lukukomplekt (*bored lock set*)

sulus, mis sisaldab ameerika-tüüpi torujat lukukorpust koos vastavate lukutarvikute tervikliku kogumiga

3.1.4

lukuraam (*case*)

lukukorpuse või iselukusti osa, mille sees paiknevad lukustusmehhanism ja/või iselukusti tööelemendid

3.1.5

(luku)südamik (*cylinder*)

seadis, mis paikneb tavaliselt sellega seotud lukukorpusest või iselukustist eraldi, kuid toimib koos sellega, ning sisaldab võtme abil rakendatavaid osi